

Dziś w numerze:

- 1) Przed pierwszą sesją Sejmu Ustawodawczego. Stronnictwa polityczne szykują się do pracy w Sejmie.
- 2) Szczegóły wstrząsającej katastrofy lotniczej pod Kopenhagą.

Jedność NARODOWA

PISMO CODZIENNE WOJ. BIAŁOSTOCKIEGO

Nr 24 (365)

Sroda 29 stycznia 1947 r.

Rek 16

Niemcy nie mogą zagrozić raz jeszcze bezpieczeństwu świata

Londyn. Na konferencji zastępców ministrów spraw zagranicznych czterech wielkich mocarstw obecna była w dniu 27 stycznia delegacja polska w składzie: wiceministra spraw zagranicznych Leszczyckiego, ambasadora Wierbłowskiego, ambasadora Michałowskiego, szefa Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie gen. Prawina, gen. Prugar-Köttinga, dyrektora departamentu ministerstwa spraw zagranicznych Żebrowskiego, naczelnika Wierny oraz szeregu rzeczowników polskich.

Przed złożeniem memoriału polskie go ambasador Wierbłowski wygłosił exposé, w którym między innymi oświadczył:

Musimy być ostrożni i przewidujący

Chciałbym już na wstępie zaznaczyć, że nie przychodzimy do Was, naszych aliantów, aby domagać się zemsty, aby żądać odwetu na Niemcach. Uczucie zemsty nie jest obce na turze ludzkiej. My jednak chcemy pokoju trwałego, chcemy długich lat pokoju, którego tak potrzebujemy, pragnie nasz zdewastowany kraj. Jednakże jeżeli odrzucamy w imię naszej własnej racji stanu i w imię pokojowego rozwoju w związkach narodów zemstę, to jeżeli chcemy pozostać jako naród nie na tych ziemiach, musimy być ostrożni, bardzo ostrożni i przewidujący.

Bogaci w doświadczenia lat okupacji i wojny

Daliśmy sobie przypomnieć lata okupacji okrutnej, morderczej wojny, akcentując straty poniesione przez naród polski.

Setkami tysięcy Polaków zacięto nie niemieckie przetrzymywano się po przez druty obozowe zniszczenia, po przez kraty celnicze, po przez powiekrematoryum.

Naszą młodzież, naszą dziewczynę dostarczył głód i w pańszczyźnie okrutnej i morderczej tyfłoty, przyszedł do Polski, by z Polaków, dopóki nie zostały istniała jako naród, zdobyć niewolników i pariasów. Wytrącał dokopania przez Niemców w naszym narodzie jest straszliwa. Odnosił nasze były winnie, po walczymy niezłomnie od pierwszych chwil do końca. W kampanii wrześniowej straty nasze wynosiły 20 tysięcy ludzi.

Nasze zwycięstwo miało być i lotniej walczyli z Niemcami, na wszystkich frontach Bohatersko walczyli w Królu wielka armia podziemna.

Polka straciła około 6 milionów ludzi.

Na każdy tysiąc mieszkańców, 17-tu poniosło śmierć, 133-tu ogółu ludności zginięło w obozach, podczas egzekucji w ghettach.

Dlatego musimy być ostrożni, znacznie bardziej ostrożni niż kraje, które straty swoje rejestrują. Jako proporcjonalnie kilkukrotnie niższe.

Jeżeli chodzi o straty materialne, to wystarczy powiedzieć, że wyniosły one 117 miliardów dolarów. Szkolnictwo nasze poniosło straty w wysokości 58 proc., kultura 43 proc., przemysł i rzemiosło 35 proc., rolnictwo jeżeli

chodzi o żywy inwentarz 60 proc. Ogółem straciliśmy 38 proc. substancji naszego majątku narodowego. Dodam, że w tych 38 proc. zawarta jest niepowetowana strata dla naszego narodu. Warszawa, stolica Polski została zniszczona w mgnieniu z góry przygotowanego planu, niemal doszczętnie.

Nie powtarzajmy błędów

Powołując się na niestosowanie przez Niemców postanowień Traktatu Wersalskiego, przypomina ambasador Wierbłowski, że działo się to wskutek braku zgody wśród zwycięzców.

Nie możemy powtórzyć błędów tamtego okresu. Musimy dać wszystkim narodom świata pokój i lepszą przyszłość. Od takiego, czy innego pokoju z Niemcami będzie uzależniona możliwość skutecznego przeciwstawienia się ewentualnemu odrodzeniu agresywnej potęgi niemieckiej. Od pokoju z Niemcami będzie zależał sukces zrealizowania głównych zasad Organizacji Narodów Zjednoczonych. Jesteśmy zdania, że Niemcy powinny znaleźć swoje miejsce w Europie, ale miejsce to będzie inne niż narodów i Niemców samych. Zapewnienie pokoju, wolności i bezpieczeństwa.

Najciężsi gorzki doświadczeniemi, Polacy, uważamy za warunek najważniejszy naszego bezpieczeństwa i równowagi wyciekłych wielkich państw w kwestii niemieckiej. Znajdźmy sobie dokładną sprawę, że główny ciężar utrzymania pokoju spoczywa na wielkich mocarstwach i że w ich ręce spoczywa odpowiedzialność za najistotniejsze gwarancje naszego własnego i powszechnego bezpieczeństwa.

Kontrola Niemiec i rozbrojenie

Zapewniając do odwołania system kolonii Niemiec, stwierdza mówca, że jako nieodzowny warunek bezpieczeństwa świata, kontrola ta powinna obejmować zarówno życie polityczne, społeczne, gospodarcze jak i kulturalne Niemiec. Tylko przez system kontroli umożliwimy elementom prawdziwie demokratycznym w Niemczech uzyskanie poważnej bazy w społeczeństwie niemieckim oraz odbudowę i rozbudowę instytucji demokratycznych. Instytucje te istnieją dzisiaj w zarodku.

Trzeba wyraźnie powiedzieć, że te kierunki polityczne i instytucje natra-

Pragniemy pokoju i chcemy widzieć demokratyczne państwo i naród niemiecki

Delegacja polska przedstawia w Londynie stanowisko rządu polskiego w sprawie traktatu pokojowego dla Niemiec

fiają na zacięty opór ze strony grup szowinistycznych i neo-hitlerowskich. Żeby zdemokratyzować Niemcy, musimy udzielić instytucjom demokratycznym skutecznego poparcia i tępić wszystkie próby organizowania się i jednoczenia zwolenników rasizmu, odwetu i rewolucjonizmu. Następnym niemieckim zadaniem kontroli jest, by rozbrojenie Niemiec zostało przeprowadzone konsekwentnie i do końca. Rząd polski uważa, że dotychczasowe tempo rozbrojenia nie było dostatecznie szybkie. Pogląd ten znajduje potwierdzenie w uchwałach sojuszniczej komisji reparacyjnej, która na swej sesji w Brukseli, we wrześniu i październiku 1946 r. wystąpiła z postulatem przyspieszenia likwidacji przemysłu wojennego w Niemczech. Trzeba wraz z przemysłem wojennym zniszczyć doszczętnie ośrodki militarystyki niemieckiej, trzeba nie dopuścić do powstania zarodków odrodzenia tego militarystyki w postaci organizacji paramilitarnych i organizacji młodzieżowych o charakterze wojskowym jak to miało miejsce po 1918 roku. Dla tego kontrola w dziedzinie demilitaryzacji powinna, naszym zdaniem, być bardziej niż w innych dziedzinach charakter profilaktyczny. Wąże się to ściśle z problemem demilitaryzacji i kontroli w tej dziedzinie. Nie jesteśmy zdania aby proces demilitaryzacji na całym terytorium Niemiec był dostatecznie zaawansowany. Wspomina o tym autorzy tej myśli, do amerykański gubernator w Niemczech gen. Clay. Proces demilitaryzacji przebiega nierównomiernie w poszczególnych strefach. Zbyt mała ilość czynnych hitlerowców została usunięta od wpływów na życie gospodarcze i polityczne w Niemczech. Konieczne jest stworzenie obliczonego na dłuższy okres konstruktywnego i opracowanego w szczegółach planu i programu wychowawczego, planu pomocy dla młodej

generacji niemieckiej w przewartosciowaniu tych wszystkich koncepcji, którym zatruwał ją hitlerizm.

Niemcy rozbite, czy centralizacja?

Wyrażając pogląd na sprawę rozbitcia Niemiec na samodzielne państwa, ambasador Wierbłowski uważa projekt centralizacji Niemiec za bardziej wskazany. Nie wydaje się nam, aby proces jednoczenia Niemiec był procesem odwracalnym i żeby przy tym stopniu uświadomienia jednolitości, jaka istnieje w narodzie niemieckim, realny był na dłuższy okres przyms powrotu do form już przesytych. Natomiast przewidujemy w wypadku rozbitcia Niemiec pod do ich ponownego zjednoczenia, pod który wzmacniająca wszystkie siły szowinistyczne i reakcyjne sprzyjać będzie niemieckim szkodliwym przerosom nacjonalizmów regionalnych.

Najważniejszym jednak argumentem uzasadniającym takie stanowisko Polski jest ten, że kontrola Niemiec jednolita i skuteczna będzie utrudniona w Niemczech rozbitych. Przeciwnie działania zwartego i przemyślanego systemu kontroli na całym niemieckim terytorium będzie ułatwione w warunkach jednolitego organizmu politycznego.

Likwidacja Prus

Z problemem jedności politycznej Niemiec związane jest zagadnienie likwidacji Prus.

Terytorialne zagadnienie to, interesujące szczególnie Polskę, zostało w części rozstrzygnięte przez ustalenie w Poczdamie zachodnich granic Polski i przekazanie części Prus Wschodnich Związkowi Radzieckiemu.

W ten sposób bariera pruska, oddzielająca narody słowiańskie od Bałtyku została obalona, a baza wpadła Niemiec na Wschód zlikwidowana.

Jednakże zagadnienie dominacji Prus w życiu politycznym i duchowym Niemiec nie zostało ostatecznie rozwiązane.

Trzeba zlikwidować to, co nazywamy duchem pruskim. Duch ten to militarystyka, specyficzna biurokracja, elitaryzm wraz z odwiecznym junkorsko-pruskim duchem zaborczej agresji i ideologią ogólnoniemiecką, ale przede wszystkim pruskiego „Drang nach Osten”.

Dlatego wysuwamy postulat likwidacji pozostałości Prus w formie zjednoczonej jednostki administracyjnej.

(Dalszy ciąg przemówienia ambasadora Wierbłowskiego zamieścimy w jutrojszym numerze).

Walki w Indochinach

Paryż. Z Hanoi donoszą, że wśród brou, która znalazła się w ręku wojsk francuskich, w wyniku ostatnich walk znalazła się (debrano) wietnamskim dla dziesiątka francuskie kalibro 75 m m. Jak się zdaje, obecnie wietnamscy dysponują tylko jednym działem 75 m m., z którego ostrzeliwują Hanoi. Wietnamscy ponieśli dotkliwe straty w chwili gdy próbali wycofać się na wysokie wzgórza rzeki Czerwonej. 100 wietnamskich

wzięto do niewoli. Droga podmiejska okrążająca Jankoro znajduje się obecnie całkowicie pod kontrolą wojsk francuskich. Posuwano się wielce uciążliwie, wobec tego, do wietnamskiej wykopali w różnych miejscach głębokie rowy do 5 metrów szerokości i wznieśli szereg barykad z powalonych drzew. W ostatnich walkach wojska francuskie poniosły tylko nieznaczne straty.

Szczegóły wstrząsającej katastrofy lotniczej pod Kopenhagą

w której między innymi sponęli syn szwedzkiego następcy tronu ks. Gustaw Adolf Vesterbotten i gwiazda amerykańska Grace Moore

Kopenhaga. Według opowiadań jednego z nacownych świadków katastrofa lotnicza pod Kopenhagą, w której wśród innych pasażerów i członków załogi znajdował się szwedzkiego następcy tronu księstwo Gustaw Adolf, wydarzyła się w następujących okolicznościach.

Samolot wystartował normalnie, później jednak wzniósł się nagle prawie pionowo do góry. Świadek ów dodał wtedy w wywiadzie, że pilot usiłuje przywrócić właściwą pozycję samolotu, co udało mu się na chwilę. Następnie jednak aparat wykonał wir i jednocześnie poczęły kołować w powietrzu. Lewe skrzydło aparatu dotknęło ziemi. Wówczas aparat runął i stanął w płomieniach. Krewni i przjaciele ofiar nie było. Szucha bezpieczeństwa i ratunkowe natchnienia nie pomogły, a mimo wszelkich wysiłków nie udało się uratować żadnego.

W godzinach popołudniowych przybył na lotnisko poseł szwedzki w Kopenhagę, by złożyć hołd pośmiertny związkowi księcia Gustawa Adolfa.

Wzrostek eksplozji i potężny zółty dym zwiastowały katastrofę. Władze lotnicze podjęły natychmiastowe kroki, aby ustalić przyczynę katastrofy. Przewieziono je później do Instytutu Medycyny Sądowej w Kopenhagę.

Z krótkim międzynarodowym komunikatem, że samolot „Dakota” był dokładnie badany przed startem z lotniska Kastrup. Wada została znaleziona w podłożu. Podczas przygotowań do startu nie podjęto należytych środków ostrożności. Aparat miał jedynie 25 minut opóźnienia z powodu przeciwnego wiatru.

Przed odstartem pilot Geyssendorff oświadczył dyrektorowi lotniska, że wstrząsająca katastrofa lotnicza: „Nieważne będzie mi, jeśli piękna piosenka powieści mamy na niebie, która była słyszana w czasie katastrofy.”

W gwiazdę amerykańską Pilot Geyssendorff, liczący 55 lat życia, był jednym z najlepszych znanych pilotów świata. Miał za sobą przeszło 26 tysięcy godzin lotu. Był w Danii bardzo popularny, albowiem przed 25 laty gdy lądował przybył do tego kraju, poznał tam młodą Danicę, którą następnie poślubił. Przez niego zginęło 5 innych członków załogi.

W celu ustalenia przyczyn katastrofy, dotychczas panuje powszechne przekonanie, że katastrofa nastąpiła wskutek zbyt dużego obciążenia aparatu przy starcie.

W związku ze zgonem księcia Gustawa Adolfa Vesterbotten w Danii zarządzone zostały żałoby. Na budynkach rządowych i gmachach publicznych powiewają czarne chorągwie opuszczone do połowy masztu.

Kondolencje Prezydenta Bieruta

z powodu śmierci wnuka króla szwedzkiego w katastrofie samolotowej

Warszawa. W związku ze śmiercią syna szwedzkiego następcy tronu, Prezydent Bierut wysłał następującą depeszę do króla Szwecji Gustawa V:

„Do Jego Królewskiej Mości Gustawa V, Króla Szwecji, Sztokholm.”

„Do głębokiego żałobcy, która okryła Waszą Królewską Mość przez śmierć syna następcy tronu, proszę o przyjęcie wyrazów mego najszczerzego współczucia.”

Bolesław Bierut
Prezydent Krajowej Rady Narodowej.

Warszawa. W związku ze śmiercią syna następcy tronu szwedzkiego, złożyl kondolencje na 1968 posła Szwecji w Warszawie p. Claes Westring — w imieniu ministra Spraw Zagranicznych, — dyktator pect kole dyplomatycznego, Adam Guzy-nowicz.

Jugosławia żąda odškodowań od Austrii

Belgrad. Przedstawiciel Jugosławii wredził konferencji zastępcy ministrów spraw zagranicznych w Londynie memoriał żądający od Austrii, w którym Jugosławia domaga się odškodowań od Austrii. Memoriał wymienia szczegółowo straty w ludziach i straty materialne jakie Jugosławia poniosła z winy Austrii.

Powstanie nowej partii w Niemczech

Berlin. „Neues Deutschland” donosi, że w brytyjskiej strefie okupacyjnej została założona nowa partia polityczna o nazwie „Deutsche Landespartei” (Niemiecka Partia Ludowa). Ma ona charakter krajowej partii politycznej i grupuje elementy wyrażnie reakcyjne.

Nowe dekrety

Warszawa. Prezydent KRN zarządził ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej następujących dekretów: o obrocie i gospodarowaniu odpadkami użyłi kowal i o organach administracji zwierzchniej i sądowniczej w opłatach sądowych w sprawach karnych.

Nadejdą konie i bydło z Holandii

Warszawa. Polska zawarła z Holandią umowę na podstawie której zakupi w Holandii pewną ilość koni i bydła zarodowego. Umowa ta jest realizowana. W marcu nadejdzie 350-400 koni użytku wojskowego i 500-600 koni i owce 200 sztuk bydła zarodowego na sumę 200 tys. florenów. Konie przeznaczone są dla oddziałów reparańców i maszyn państwowych na ziemiach Odrzańskich, bydło zarodowe przekazane zostanie do oddziałów wojskowych.

kom holenderskim. Inwentarz będzie przydzielany poszczególnym oddziałom przez powiatowe komisje, w skład których wchodzić będą delegat Powiatowego Urzędu Ziemi, delegat Samopomocy Chłopskiej i delegat Powiatowej Komisji Rolniczej.

Odbiór transportu i rozprowadzenie inwentarza w kraju powierzone Związkom Samopomocy Chłopskiej.

„Daily Worker” o odrodzeniu ruchu narodowo-socjalistycznego w Niemczech

Londyn. W związku ze stwierdzeniem komisji międzynarodowej, że w Niemczech odradza się i nabiera aktywności ruch narodowo-socjalistyczny, posiada on ponadto odbrzmienie z zagranicy. „Daily Worker” pisze:

Czy jest w tym coś dziwnego? Czy nie jest to wynikiem polityki stosowanej przez władze alianckie w tych straszliwych Niemczech? Miliony młodych ludzi, którzy nie opanowali historii, uzyskali amnestię od władz amerykańskich. Brytyjskie władze wojskowe przystąpiły do demobilizacji w ramach oficerów i podoficerów Wehrmachtu. Urzędnicy zarządów powiatowych i powiatowych i amerykańskiego ofiarą stała się na orzeczeniach ekspertów niemieckich, nie przeprowadzili w ich sprawie żadnych aktów śledczych, produkcji m.in. w Zagłębiu Ruhry, zbieranie materiałów wojskowych itd. Rząd brytyjski i amerykański skłamał powierzone wykrycie fałszywych funduszy partii narodowo-socjalistycznej z gwałtu. Oświadczono, że jednak zaszkodzić interesom wielkiego przemysłu i sprawy te uferować na martyrnym punkcie.

W konkluzji dziennik ostrzeża, że metody polityki, jakie ma opracować zbliżająca się konferencja moskiewska, powinny być bardzo różnie

się od tych, jakie praktykowane dotychczas na Zachodzie, o ile bezpieczeństwo niemieckie ma być naprawdę zagrożone.

Skok samobójczy z 86 piętra

Nowy Jork. Wczoraj dyktator wiek zabił się z 86 piętra Empire State Building, najwyższego gmachu świata. Był to w roku bieżącym pierwszy skok samobójczy ze szczytu tego gmachu.

Desperat nie tylko sam się zabił, lecz upadając zranił poważnie przechodzącego tam młodą kobietę.

Premiera! Kino „TON” Premiera!

29.1.47 r.

Film produkcji francuskiej

„ROMANS PAJACA”

II część filmu „ULICA ZŁOCZYŃCÓW”

Początek seansów: 15, 17, 19

